Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 140 ◆ Вівторок, 23 липня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

ЧИ ВАРТО?

Одна міська дівчинка якось сказала: не люблю поле, бо там росте не те. Ні, вона не належала до дівчаток, котрі щиро переконані, ніби на вербі ростуть сосиски, а в кукурудзі — пряники. Вона мала на увазі тільки те, про що ми самі собі не признаємося: на наших полях справді часто росте не те, і не так, і винні не поля.

Поля створені для радості й для вічного відродження.

Діти знають про це найкраще.

Але не діти господарі полям...

...Американці вже розробили програму переселення на Марс: починаючи з 2015 року туди почнуть завозити рослини і освоювати ними поля марсіанські. Рослини дихатимуть і таким чином утворять атмосферу, у якій вже з 2175 року можна буде жити й нам. Жити... і псувати Марс, як ми вже зіпсували Землю.

Чи варто?

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Учора відбулося засідання Кабінету міністрів УРСР, на якому розглянуто питання про механізм реалізації Програми надзвичайних заходів стабілізації економіки України та виходу її з кризового стану. Було розглянуто також підсумки виконання республіканського і місцевих бюджетів за перше півріччя цього року і надзвичайні заходи щодо скорочення бюджетного дефіциту. Лейтмотивом виступів на засіданні прозвучала турбота про припинення подальшої руйнації економіки республіки, про нагальні завдання та можливості виконавчої влади усіх рівнів.

У роботі засідання Кабінету міністрів взяли участь члени уряду, голови та заступники голів облвиконкомів, керівники республіканських відомств. Вів засідання Прем'єр-міністр Вітольд Фокін.

Докладніше про засідання Кабінету міністрів УРСР читайте в наступному номері.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректорською 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-82-05, 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 184200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу на 16 сторінках

Нотатки із ярмарку-аукціону «Тваринництво України-91»

СТАВКА БІЛЬША — ЗА М'ЯСО?

П'ятниця, 19 липня. До приїзду Прем'єр-міністра Вітольда Фокіна залишалось з десяток хвилин. Помітно хвилювалися чиновники з Міністерства сільського господарства. Журналісти ж обмінювалися версіями про приїзд Прем'єр-міністра республіки на ярмарок-аукціон «Тваринництво України-91».

Засипали запитаннями начальника головного управління Міністерства сільського господарства УРСР Юрія Карасика.

— Міністерство сільського господарства України разом з виробничо-науковою асоціацією по тваринництву України з 15 по 30 липня проводять ярмарок-аукціон «Тваринництво України-91». У ньому беруть участь близько тисячі господарств, науково-дослідні інститути і станції України, 22 іноземні фірми, представлені й союзні республіки. Яка мета проведення такого ярмарку-аукціону? Ми відпрацьовуємо механізм нарощування продуктів тваринництва, хочемо якісно обслужити село. До речі, для нас не грає ролі чи то колгосп, чи то фермерське селянське господарство. Запропонували чимало обладнання якраз для останніх у птахівництві, свинарстві. Тут є фірми, які можуть багато в чому допомогти. Скажімо, угорську сінозаготівельну техніку за 60 тисяч доларів купив держплемзавод «Олександрівка»...

Ми не втрималися від запитання до майбутнього гіда Прем'єра.

— А що робити тим, хто не має валюти?

— Люди побачать, яку техніку і худобу треба купувати. Мабуть, подумають, як валюту заробити...

Мабуть, але ж у погоні за валютою ми ще не усвідомлюємо негативний бік процесу доларизації, який знецінює наші карбованці. Як на нас, вийти з кризи ми можемо, лише опираючись на національну конвертовану валюту.

...Прем'єр-міністр Вітольд Фокін вийшов із машини із словами «салом пахне». І зняв ту напруженість, яка, здавалось, висіла над головами чиновників з Міністерства сільського господарства. А на ярмарку Прем'єр показав не тільки уміння вдало пожартувати, а й знання проблем сучасного села. Це була не прогулянка селом в мініатюрі втомленого державними справами Прем'єра, а спроба осягнути проблеми тваринництва, допомогти у їх вирішенні. Вітольд Фокін прискіпливо розпитував про розведення корів, подібних до Діброви із племзаводу «Бортничі», яка дає 12500 кілограмів молока в рік, цікавився організацією праці в радгоспі «Львівський» Херсонської області. Потім оглянули породистих коней, свиней, курей і відвідали павільйони зарубіжних фірм. Як на нас, цим візитом у переддень підписання контракту (щодо закупівлі ембріонів абердин-ангуської породи худоби) Прем'єр, образно кажучи, звіряв свій годинник із годинниками спеціалістів-аграрників.

Тут же, на ярмарку-аукціоні ми зустрілися з багатьма цікавими людьми, бізнесменами і науковцями.

— Я, Микола Нагорнюк з міста Ладижина Вінницької області, начальник цеху тваринництва радгоспу-технікуму. Привіз сюди телиць-полукрівок голштинських і симентальських порід. На подібних аукціонах я вже третій рік і бачу зміни на краще. Бо, скажімо, торік в один день продавали і свиней, і коней, і овець. Тепер все розбито по днях.

Поділився своїми думками і член-кореспондент Української академії аграрних наук Дмитро Вінничук.

— Ми хоч і бідні, але не зовсім раціонально використовуємо площу ярмарку. До того ж, архітектура не зовсім відповідає українським народним традиціям. Правда, подібний цілорічний ярмарок дуже потрібний. Ми тут змогли б порівнювати, на якій висоті наша інженерна і біологічна думка. Водночас шукаємо шляхи забезпечення тваринництва України дойльними апаратами з допомогою зарубіжних фірм. Бо в нас немає своїх заводів (старі зв'язки із союзними республіками послабилися), тож ми, практично, сидимо на старих машинах, «латаємо старі дірки».

Під завісу відвідин спеціально для «Голосу України» Вітольд Павлович Фокін дав бліц-інтерв'ю.

— Скажіть, будь ласка, які враження ви винесли з цього ярмарку-аукціону?

— Я дуже вдячний організаторам ярмарку за запрошення. Вбачаю тут майбутній образ біржі. Це буде величезний комплекс, і я вірю, що так воно й станеться. І якщо ми будемо реалізовувати свою програму вирішення продовольчої проблеми, то мусимо розв'язати кілька вузлових питань. Перш за все треба обновити породи, радикально реконструювати поголів'я худоби. Допоки ж майже все вирішувалося за рахунок аматорських дій. Ентузіасти тут досить багато зробили, але вирішувалося в основному в плані поліпшення молочної породи. Це важлива справа, але це тільки половина. Нам нині випала нагода відпрацювати дуже цікавий проект відтворення поголів'я м'ясної абердин-ангуської породи худоби. Контракт розрахований на п'ять років, і це дасть можливість не тільки задовольнити власні потреби, а й працювати на зовнішній ринок. Ми будемо заробляти на цьому гроші.

Показово, що жоден із зарубіжних партнерів не висловив жодної претензії до ярмарку-аукціону. Це надзвичайно рідко буває. Сподобалися слова американського бізнесмена: «Дозвольте нам і в наступні роки працювати з вами»

— Тобто ви з надією залишаєте ярмарок-аукціон?

— Безумовно. Не тільки з надією, а й з гарним настроєм, незважаючи на труднощі, які нас спіткали і які, мабуть, чекають попереду.

Віктор КОСАРЧУК,
Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Селище Нова Олександрівка Бориспільського району Київської області.

На знімках:

● **Прем'єр-міністр В. Фокін розмовляє з представниками фірми «Уорлд-Уайд Саєрс Інк», яка представляє усі кооперативи США з штучного запліднення і є експортером генетичної продукції.**

● **Під час відвідин ярмарку-аукціону.**

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Факт і коментар

Чи дотрималися закону — скаже розслідування

Народного депутата УРСР Степана Хмару, який відмовився приходити на судові засідання, колегія Верховного суду УРСР ухвалила заарештувати й привести на лаву підсудних під вартою. 18 липня цього року сили Київського УВС цю ухвалу виконали, фактично штурмом взяли номер у готелі «Україна», де мешкав С. Хмара. У жорстокій сутичці, зламавши опір його добровільних охоронців, перекривши разом із стихійними маніфестантами рух транспорту на бульварі Шевченка. І з обох боків пролилася кров...

19 липня в МВС УРСР відбулася прес-конференція представників міністерства і керівників УВС Києва з приводу події, яка мала широкий вітчизняний і міжнародний резонанс. Головна думка господарів прес-конференції — міліція на законних підставах виконала ухвалу суду. Тобто виконала свої службові функції. Ставити законність цієї акції під сумнів щонайменше нерозумно, і журналісти цього не робили. Нас цікавило зовсім інше.

Закон торжествував, і це — правильно. Але якою ціною? Підсумок акції підвели самі міліцейські офіцери: заарештовано 11 чоловік, з обох боків постраждали люди, по шість чоловік госпіталізовано, деякі в критичному, тяжкому стані. Один з міліціонерів, який виламував забарикадований номер депутата, важко поранений «розочкою» з розбитої пляшки: колота рана глибиною шість сантиметрів у праву частину грудей (а якби в ліву?..). Побито й міліціонерів, і народних депутатів, і просто громадян, розтрощено номер у готелі, моральну травму одержав 21 чоловік (серед них і я), без усіляких пояснень, води, санітарних і лікарських послуг на чотири години заблокований в номері, куди перед цим пустили якийсь сльозоточивий газ...

Тож нас і цікавило: чому акцію проводили саме так і в такий час? Що це — прояв непрофесіоналізму (адже но-

(Закінчення на 4-й стор.).

ДО І ПІСЛЯ СТРАЙКУ

Як ніхто, мабуть, з місцевих і немісцевих керівників, Анатолій Касьянов на собі відчув, що то означає спонтанне невдоволення знервованих безкінечними життєвими негараздами «рядових пролетарів». Два роки тому перша хвиля шахтарського страйку буквально сухої нитки на ньому не залишила: тримав відповідь перед тисячними майданами голова обласної Ради і народний депутат Союзу по гірницькому Стахановському округу.

— Такої принизливої процедури, як пройти крізь стрій, і ворогові не побажав би. Але що поробиш — нині в моді влаштовувати обструкції керівництву. І гарячі голови раз за разом нагадують своїм висуванцям, на які справи їх уповноважив народ. У запалі передвиборної боротьби я теж вибудовував перед людьми грандіозні плани, а часу на їх втілення не попросив. В той же час серйозні проблеми нагромаджувалися у шахтарських містах і селищах Донбасу десятиліттями. А Міністерство вугільної промисловості цікавилося більше надплановими тоннами вугілля, ніж умовами життя гірників та долею їх сімей. От і прорвало людське терпіння. Потрапили ж під нищівний вогонь людського гніву ті, хто на той час був під рукою.

— Як голова обласної Ради і народний депутат СРСР ви брали безпосередню участь у погодженні, а далі і у виконанні сумнозвісних постанов союзного уряду за № 608 і № 717. Це вже були конкретні справи і строки, але ніщо не стримало шахтарів від нового вибуху громадської і виробничої непокори.

— Ніхто, а я тим паче, не ухиляється від відповідальності за те, що люди на Донбасі живуть чи не найгірше. Але ж і облвиконком, і місцеві радянські органи вугільних районів чимало зробили для узагальнення справедливих вимог гірників, виробили свою тактику (на стратегію часу вже не було) виходу з глибокої кризи. Зокрема (даруйте за казенну лексику, але вона більш підходить для таких формулювань) вирішили чимало питань поліпшення умов і оплати праці, переглянули норми виробітку, розцінки, врахували вимоги щодо премій і відпусток... Однак багато пунктів урядової програми з самого початку були явно нереальними, принаймні на рівні можливостей місцевої влади, а тому й залишилися невиконаними.

—Шахтарські лідери, передусім первомайці (єдині, хто «лежав» з першого і до останнього дня страйку), розчаровані непослідовністю обласного керівництва. Спочатку ви підтримали їх у кількох спільних делегаціях на переговорах у Москві, відстоювали інтереси забутого центром Донбасу, а потім зійшли з дистанції.

— Нічого подібного. Є, знаєте, в науці управління такий розділ — прогнозування. І коли ми пересвідчилися, що Москва не вирішить (чому — це вже інше питання) основних проблем нашого вугільного регіону, їздити туди й далі стало простим марнуванням часу.

— Але ж після московського фіаско страйк остаточно переорієнтувався на підтримання державності України, зокрема самостійності вугільної промисловості. А ви особисто, як свідчить розшифровка поіменного голосування на четвертому З'їзді народних депутатів СРСР, висловилися проти республіканських суверенітетів.

— Ідея самостійності гірничодобувної галузі не нова. Зринала вона й раніше. Однак у Мінвуглепромі СРСР останніми роками утвердилася концепція неперспективності розвитку Донбасу. Мовляв, наше вугілля щодо витрат на видобуток дорожче відкритої розробки копалень на Сході країни. Залишковий принцип фінансування і довів нас до таких злиднів. Отже, щоб надолужити згаяне, необхідні колосальні капіталовкладення, яких за умови незалежності, зрозуміло, ніхто нам не дасть. Це ж саме говорив недавно і В. Фокін, зізнавшись, що на самостійності вугільної промисловості ми вже «обпеклися».

Відтак, все це треба враховувати, розглядаючи суверенітет республіки в цілому. Я не проти нього, але не можу погодитися з тими, хто все чисто хотів би перекроїти.

— В орбіту шахтарського бунту по суті втяглася вся область, точніше, більшість її офіційних і неформальних структур. Претензії до пасивності обласної Ради ви частково спростували. А от відступництва обласному страйккому, який у розпал страйку майже поголовно пішов у відпустки, люди, мабуть, не пробачать.

— Аякже, чув, що центральний штаб гірників перетворився ледь не в новітній додаток партійно-радянської влади. Я іншої думки. Скоріше страйковий комітет не піддався емоціям, а реально зважив обстановку і зрозумів, що за цих умов треба шукати компромісів у менш радикальний спосіб.

— Слава Богу, цього разу всі дійсно шукали компромісів, а не крайніх. Утім, є незаперечні докази, що якоюсь мірою «допомогли» спровокувати страйк і самі керівники вугільних підприємств, закликавши невідвантаженням вугілля «провчити» машинобудівників — за підвищення цін на шахтне устаткування, залізничників — за лихварські транспортні тарифи...

— Дійсно, в окремих вугільних об'єднаннях таким чином намагалися поліпшити вкрай незадовільне матеріально-технічне забезпечення, натиснути на постачальників обладнання і матеріалів, вплинути на ціноутворюючу сваволю. Я особисто засуджую подібне зведення рахунків.

— Ви, напевно, знайомі й з такою точкою зору — програвши економічно, політично страйк не був збитковим. З другого боку, наприклад, партійна преса звинувачує у підігріванні пристрастей честолюбиві неполітичні сили.

— Ніхто не здобув ніяких дивідендів. І Президент, і уряд, і союзний парламент залишилися на місці. Так само, як і партійні комітети на шахтах. Очевидно, вимоги їх скасування були безпідставними.

— Тоді як ви оцінюєте втрати?

— Однозначно. Страйк погіршив і без того жахливий економічний стан області, загальмував формування її бюджету. Заборгованість по видобутку вугілля — два мільйони тонн — до кінця року компенсувати не вдасться. Майже третина збитків припадає на об'єднання «Первомайськвугілля». І там вирішення соціальних програм відсунеться на строк, який я навіть називати не наважуюся. А як надолужити втрати—31 мільйон карбованців прибутку, 13 мільйонів відрахувань у фонд зарплати, штрафи суміжників — 8 мільйонів карбованців — цього сьогодні ніхто не знає.

— Розумію, категоричної заяви, як швидко подолати давню шахтарську кризу, ви не зробите. Тому ми й розмовляємо перегодя, а не по гарячих слідах руйнівного для економіки області страйкового цунамі. І все ж, мабуть, існує й місцева програма стабілізації вугільної галузі, насамперед в контексті розв'язання досить проблематичних, як ви сказали, соціальних завдань гірницьких сімей? Є хоч якась гарантія, що шахтарі знову не залишать вибої і не вийдуть на майдани?

— На необачних гарантіях ми животіємо вже восьмий десяток років. Чомусь же та навчилися. А конкретна програма стабілізації гірничодобувної галузі в області є. Найближчим часом ми домовилися розглянути її спільно з керівництвом Держкомітету вугільної промисловості республіки. На жаль, у нього ще триває період становлення. Тому нам поки що ні з ким узгоджувати спільні дії Донбасу і суверенної України. Але й занадто зволікати не слід.

Вів розмову Сергій СКИБА, власний кореспондент «Голосу України».
Луганська область.

Фото Юрія ХРОМУШИНА.

ХТО КОГО

В ОБЛУПРАВЛІННІ я мимоволі пройнявся войовничим духом його співробітників. Відточуються пера. Пишуться донесення вищому керівництву. Оперативні засідання. Економічні викладки, як металеві оборонні «їжаки», у багатьох інстанціях. По місту снують агітатори, як у 1917 році. Апарати готуються до бою.

У фірмі «Полісся», об'єднанні «Промтовари» вагаються: з ким бути?

На фабриці «Ремвзуття» — ні.

— Ну для чого нам обласне управління? — запитує мене економіст фабрики Т. Циганок. — Тільки для поділу фондів? Та дайте їх нам, і ми самі розберемося, як жити.

Неоголошена бойова обстановка у приміщенні міської Ради. Хіба що для повного ажуру матросів не вистачає. Мене зустріли насторожено: чи не з протилежного табору? Так і запитали:

— Чиї інтереси представляєте? Облвиконкому?

Відповів, що споживача, наприклад, сільського. Чи не розорять-загублять міськвиконкомівці своїм рішенням сільські комплексні приймальні пункти? Адже служби побуту Чернігова виконують 30—50 відсотків замовлень, які надходять з села.

— Ні, — переконував мене інструктор С. Коваль, — вони не загинуть. Сільські побутовики просто стануть підприємливішими. Наші ж співробітничатимуть з райпобуткомбінатами лише на взаємовигідних договірних умовах. Минув той час, коли їх збитки добровільно «позичало» місто.

У ході розмови переконуюся: міськвиконкомівці агітують, як повидлом годують. Тільки встигай прицмокувати язиком.

— Уже сьогодні можна заповнити місто товарами, як елеватор зерном, — говорив мені заступник міськвиконкому В. Трейтяк. — Є пропозиції різних фірм, організацій. Але на заваді — розпорошена по відомствах існуюча система обслуговування жителів. Вона громіздка, негнучка в ринкових умовах. Одержав магазин певні фонди — і спи директор разом з продавцем, хоч з гармати стріляй. Ми прагнутимемо, щоб підприємства торгівлі, побуту, громадського харчування, підпорядковані міськраді, об'єднали зусилля у кризові дні. Створимо на їх базі корпорацію. Це дасть можливість вільніше проводити вигідні товарообмінні, валютні операції для міста. Скажімо, в обласному центрі достатньо макаронних, горілчаних виробів. Карелія пропонує за них ліс. А за нього ми можемо одержати додаткову продовольчу продукцію. Побутовим фабрикам — нове обладнання. У нових умовах ця проблема стане спільною. І тоді директор магазину дбатиме про заповнення магазину товаром, продавець — про якнайшвидшу його реалізацію. Невигідно буде спати...

— Але ж нині ще не вироблений механізм віднесення підприємств громадського харчування, побуту, торгівлі до комунальної власності Рад.

— Це так. Проте і зволікати далі не можна. Треба втілювати в життя Закони «Про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування» і «Про власність». За нашими підрахунками, через тричотири місяці всі підприємства, фабрики стануть банкрутами. В об'єднанні «Продтовари», наприклад, у таку ситуацію потрапили вже 67 магазинів. Отже, потрібно шукати вихід із скрутного становища. На мій погляд, ми його знайшли.

— Чому ж вас не всі розуміють?

— Бачите, ми скорочуватимемо зайві адміністративні ланки, посади. Вони нам будуть просто не потрібні.

Он воно що!

Як би там не було, згадані ідеї-аргументи знайшли своїх багатьох прихильників і серед підприємців, і серед депутатів. Не випадково сесія міської Ради, що відбулася недавно, майже одноголосно підтримавши рішення виконкому, віднесла до комунальної власності міськради об'єднання «Продтовари», «Промтовари», «Молодіжна мода», торговельний центр «Дружба», колгоспні ринки, комбінати громадського харчування «Полісся», «Десна», «Україна», «Сіверський», «Градецький», «Шкільний», підприємства служби побуту.

Та перемогу міськвиконкому святкувати рано. Протилежний табір не склав зброї, але й не спішить атакувати. Очікує. Бо у нього все-таки зручніша позиція: міська Рада постановила звернутися до виконкому обласної Ради, облуправлінь, Міністерства торгівлі України з проханням передати їй наявні фонди матеріально-технічного постачання вищезгаданих підприємств. Бо ж без них, як не крути, навіть найпрекрасніше рішення не дасть місту достатньої кількості товарної маси, сировини. А це, без сумніву, війна інтересів, сфер впливу. Хто у ній переможе? Здоровий глузд? Споживач? Як все-таки хотілося б, щоб вони, а не апаратні амбіції.

Сергій ПАВЛЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Чернігів.

Телеграфним рядком з Миколаєва

ПЕРЕПРАВА, ПЕРЕПРАЗА...

Тим, хто подорожує з Одеси в Херсон, Крим і далі, варто пам'ятати: міст через Південний Буг у Миколаєві на ремонті. Натомість діє понтонна переправа біля села Гур'ївка. У п'ятницю з 7 до 21 години, у суботу та неділю з 6 до 21 години, в інші дні з 7 до 20 години.

«ЕВІС» — ЦЕ ФІРМА!

У республіці фірма «Евіс» відома спонсорством над київським «Динамо», а у Миколаєві — вивізним магазином. Він продає трикотажні вироби на підприємствах міста та у колгоспах і радгоспах області. Та незабаром «Евіс» матиме фірмовий магазин. І не тільки у Миколаєві.

НАЙМОСЯ!

На Табаровському харчокомбінаті, що у Вознесенському районі, налагоджено виробництво бринзи. Є надія, що вона з'явиться і в магазинах міста.

ЦТ МАЙЖЕ НЕ ВИДНО

Вірніше, передачі Центрального телебачення у Миколаєві майже не дивляться. Натомість — цікаві спектаклі, мультфільми, художні фільми, які транслюють місцеві студії по сьомому і двадцять другому каналах. До того ж в місті розгалужена мережа кабельного телебачення. Студія, що знаходиться на проспекті Миру, своїм глядачам пропонує навіть програму супутникового телебачення.

ЯКЩО П'ЯТЬ ПОМНОЖИТИ НА ДЕСЯТЬ

Випускники шкіл Заводського району, які вчилися тільки на «відмінно» і «добре», разом з атестатом про середню освіту отримали і конверти. А в них... 50 карбованців. Такий сюрприз підготував комітет у справах молоді райради. Одне запитання: за чий кошт?

КУДИ Ж МИ ЙДЕМО!

Це турбувало учасників наради, в якій взяли участь керівники і секретарі парторганізацій підприємств союзного підпорядкування. Вона пройшла в обкомі партії. Усі пропозиції, зауваження, побажання учасників наради партійні клерки систематизують і доведуть до союзного і республіканського урядів, ЦК КПРС і ЦК Компартії України. Може, там дадуть відповідь на запитання, винесене в заголовок?

Сергій ЯРОСЛАВЧИК.

Чи дотрималися закону — скаже розслідування

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

мер після відмови С. Хмари здатися добром штурмували незахищені міліціонери, тому й такі страшні поранення, а захищений бронежилетами ЗМОП тільки «брав» Хмару і розмахував кийками в номері) чи щось інше, схоже на провокування політичної конфронтації? Чи було відомо про таким чином сплановану акцію Голові Верховної Ради УРСР Л. Кравчуку, ім'я якого знову ганьбили мітингуючі? Як узгоджуються з правами людини та законами, зокрема із Законом про пресу, наприклад, такі акції, як чотиригодинний безпрецедентний арешт радянських та закордонних журналістів, або дії командира ЗМОПу А. Куликова, народного депутата Київради, який силоміць засвітив фотоплівку, відзняту під час акції кореспондентом «Коммерсанта» Є. Лукацьким?

Відповідь, повторюю, була одностайною — міліція виконувала закон, який вище будь-якого депутата. «Ми захищали закон від тих, хто захищався від закону», — було нам сказано. А журналістам, заблокованим у номері, відповіли: вас узагалі треба було затримати до ранку й віддати під суд, бо ви, мовляв, порушили закон: перебували на місці вчинення злочину і могли знищити всі сліди й речові докази, окрім того, не показали посвідчень. І тільки тоді, коли ми наголосили, що існує 38 стаття Закону про пресу, яка говорить, що органи влади повинні сприяти журналістам в об'єктивному висвітленні подій, що посвідчень наших ніхто не питав і ми хотіли **вийти**, **а не увійти** силоміць до номера, де все трапилося, нам повідомили: проводиться службове розслідування і «якщо треба, то хтось буде і покараний». Політичну оцінку тому, що трапилося, міліція давати відмовилася.

Отже, закон виконано. Хмара — у в'язниці, потерпілі — в лікарні, а в суспільство знову кинуто «міну уповільненої дії» політичного протистояння і можливої конфронтації. І це тоді, коли з'явилися зусиллями парламенту, уряду конкретні підстави для громадського спокою й спільної роботи в ім'я високої мети — суверенітету України. Кому потрібне було додержання одного закону, яке спричинило порушення інших законів? Залишається надія, що відповідь дасть службове розслідування МВС УРСР.

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ГАДЯЧ ШТУРМОМ НЕ ВІЗЬМЕШ

Наші мандрівки

Є найсумніша книжка, будь-коли видана українською мовою. І навіть не одна. Це — 26-томна «Історія міст і сіл Української РСР». Не книжка — а казарма. Хіба що обласні центри там чимось відрізняються один від одного, менші міста — менше, а вже села («кожне сільце має своє слівце») виглядають однаковісінькими. А найстрашніше, що оті 26 томів, грубезних у чомусь, близькі до істини. Чим далі — тим усе одноманітніше. Ви перегортаєте том, присвячений Полтавщині, сторінки, де описано Гадяч та околиці, названі Лесею «найукраїнішою Україною». І — їдете туди, в надії, що книжна схема увібрала в себе не все.

Нічним поїздом через Ромодан («...держи бабо, чамайдан!») добираєтесь до Лохвиці, а вже звідти до Гадяча вас везе «муха». Про неї в історії не сказано нічого. «**Муха**» — то три старенькых вагони. Колія пролягла **городами**, поміж хлівів і копиць сіна, і соняшники зазирають просто в тамбур, і це теж не описано ніде.

Славне місто Гадяч не одразу показує вам себе. Це — чисто воєнна риса, риса невеликих фортець, які перед очима чужинця люблять прикидатися таким собі селом, схожим на інші. Так, мабуть, Гадяч звик робити упродовж своєї нелегкої історії. От ви приїхали з Києва, але тут вас ніщо не дивує: он — та сама виставка еротичного фото, якою вчора милувалася столиця, у кооперативних магазинах — ті ж столичні товари й столичні ціни, а он люди несуть кудись банки з водою — екстрасенс приїхав! Де Драгоманов, де Леся, де козацька столиця?

Не вдавайтесь у розпач. Уявіть себе шведом, котрого Карл XII забув тут колись — назавжди. Київ тут ні при чому, і 26-томна «Історія...» — теж. Ви — тутешній, вам ні до чого брати Гадяч штурмом. Він — ваш. Він маленький, тому не просить у нього надто багато одразу. Зайдіть на базарчик, подивіться на діда, котрий продає зілля «проти шариків, які часом пішли не туди», а також продає купу позавчорашніх номерів «Голосу України». Про нього ви ніде не вичитаєте. Хочете ще щось? Зайдіть до книгарні, купіть там невеличку книжку віршів Григорія Шанька. Перш ніж розгорнете (зветься вона «Земля батьків»), скажу вам: вірші написано вчителем математики з села Ціпків, неподалік звідси, а надруковано у тутешній друкарні, а видано коштом автора і при допомозі колгоспу. І все це — теж речі, про які не пишеться у надто розкішних книжках. Це — тільки ваше. І ви почуваєтеся щасливим, що ваш король вів армію саме цією дорогою.

Віталій ЖЕЖЕРА.
Київ — Гадяч — Київ.

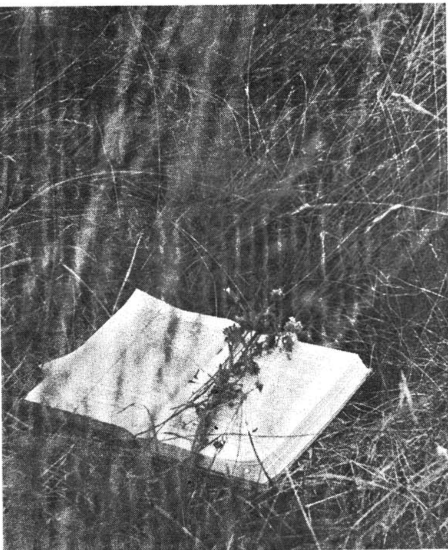

Фото Михайла САЧКА.

Повертаючись до надрукованого

ВЕРСІЇ ПРО ВИБУХИ В ГАЛИЧИНІ

Версій з приводу злочину (прокуратура порушила кримінальну справу за ознаками статті 89 частина 2 Карного кодексу УРСР) чимало. Одні **припускають**, що вибухи приурочені до приїзду на Західну Україну члена ЦК КПРС, секретаря Всеармійського партійного комітету Збройних Сил СРСР генерала М. Суркова, інші звертають увагу на те, що пам'ятники знищено напередодні розгляду Львівською облрадою питання зміцнення законності і правопорядку у Львівській області. Та майже ніхто не сумнівається, що ці і попередні вибухи — справа рук військових. При цьому посилаються на наказ міністра оборони СРСР про знищення пам'ятників фашистам та їхнім посібникам, на тип використаної вибухівки (такий застосовує лише армія) та багато інших доказів.

Та армійська версія не є незаперечною. Команди «Лягжись!» перед обстрілом охорони пам'ятників, «Уходим!» могли подавати і цивільні. Військова амуніція — не такий вже дефіцит. Хочеться думати, що наша армія здатна виконувати накази міністра не потайки вночі, хоча наказ цей і не дуже законний.

Як би там не було, а від цих акцій відмежувалися і засудили їх практично всі. Обласна Рада розцінює їх як акт вандалізму, начальник УКДБ по Львівській області С. Малик те, що сталося, назвав «нахабною провокацією, нахабним демонструванням зброї», аналогічну оцінку дав, виступаючи на сесії обласної Ради, секретар обкому КПУ О. Пилипчук. А прокурор області Л. Ізосимов заявив: «Я і мої товариші засуджуємо цей злочин, і ми зробимо все, щоб його було розкрито». Нагадаємо: два попередні вибухи не розкрито і до сьогодні. Отже, залишається задаватись сакраментальним питанням «кому вигідно?» і давати відповідь, яку хочеться почути.

За матеріалами агентства «Інтелект».

Знак біди

ВІЙНА ЙДЕ, ВІЙНІ ДОРОГУ?

За даними УДАІ МВС республіки, протягом п'яти місяців 1991 року на дорогах України сталося 14.952 дорожно-транспортні пригоди. У Криму, на Дніпропетровщині та Донеччині кількість ДТП — понад тисячу на кожну область. Найменшою кількістю дорожних пригод може похвалитися лише Тернопільщина — 179. У загальному підсумку загинуло 2.725 чоловік, поранено 15.256 чоловік. Чим не війна?

...Тим часом

ТРАГЕДІЯ НА МУЖІЇВСЬКІЙ ГОРІ

18 липня автобус, керований Ласло Форкошем, водієм Берегівського АТП, повертався з плавального басейну до піонерського табору «Веселка». У салоні було 36 дітей з вожатими і 6 дорослих попутників. На спуску з Мужіївської гірки у автобуса лопнула шина правого переднього колеса, і машину понесло в кювет. За винятком одного хлопчика, всіх пасажирів і водія госпіталізовано, одна з потерпілих від одержаних травм померла у лікарні. Двоє дорослих і п'ятеро дітей знаходяться у тяжкому стані.

Цей день виявився фатальним не лише для пасажирів автобусу: до лікарні доставлено труп з місцевого радгоспу-заводу, двох хворих з серйозними травмами черепа і дівчинку, яку збила на вулиці невідома машина. По трьох з названих випадків ведеться розслідування.

Микола ЗАКАРПАТЕЦЬ.

Берегове
Закарпатської області.

Телеграф... з Рівного

ДІТИ І СО...

Солдати мі... нізону взял... над вихованц... го будинку. ... магають у го... справах, рем... тячі спорудж... ся якось зі... малюків.

З «ПЕТЕУ... У НАЧАЛ...

Перший ... відбувся у ... вищому п... училищі. По... ків і дівчат ... ночасно до... середню ос... присвоєння ... тієї чи ін... спеціаль...

ВПУ створ... колишнього ... технічного у... вельників. ... лише вивіск... нально змін... граму навча... тує спеціалі... ньої ланки. ... набором не... навпаки.

ХО...

Двоє «га... Луганської ... крали тут к... льничного і... вського відді... справ. Серед... хопили й ... позаштатног... ника міліці... шись докум... із злодіїв ... сторані г... польськи ... тім зм... таксі відвіз... готелю і та... облапошив. ... мітили на «... свій светр ... куртку.

ЩО ЗА ... ПРИЧАНД...

Апаратур... нання н... значенн... зети «Рівне... одному з ... вулиці Дво... ласному це... го все во... використан... компетентн...

МЕЛ... власний... дент «Г...

Факт —

У Ц...

Рада ко... організатор... України, я... 28 липня ... денному: ... ної ситуац... блем відр... національ... правові ас... ального за... бовців; ст... церів Укр...

Я зверн... з'їзду з за... ватимутьс... на з'їзд ... відроджен... корпусу У... муть циві... мократичн... ськових, ... дуть запр... що співу... кої армії.

спеціа... дент «...

...акону — скаже розслідування

...нських та за... ...лістів, або ...МОПу А. Ку... ...депутата ...силоміць за..., відзняту ...респондентом ...Є. Лукаць...

...торюю, була ...міліція вико... ...який вище ...«Ми за... ...тих, хто ...закону», — ...А журна... ...у номе... ...узагалі тре... ...до ранку ...бо ви, мов... ...кон: перебу...вали на місці вчинення злочину і могли знищити всі сліди й речові докази, окрім того, не показали посвідчень. І тільки тоді, коли ми наголосили, що існує 38 стаття Закону про пресу, яка говорить, що органи влади повинні сприяти журналістам в об'єктивному висвітленні подій, що посвідчень наших ніхто не питав і ми хотіли **вийти**, а **не увійти** силоміць до номера, де все трапилося, нам повідомили: проводиться службове розслідування і «якщо треба, то хтось буде і покараний». Політичну оцінку тому, що трапилося, міліція давати відмовилася.

Отже, закон виконано, Хмара — у в'язниці, потерпілі — в лікарні, а в суспільство знову кинуто «міну уповільненої дії» політичного протистояння і можливої конфронтації. І це тоді, коли з'явилися зусиллями парламенту, уряду конкретні підстави для громадського спокою й спільної роботи в ім'я високої мети — суверенітету України. Кому потрібне було додержання одного закону, яке спричинило порушення інших законів? Залишається надія, що відповідь дасть службове розслідування МВС УРСР.

Володимир СКАЧКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

...И НЕ ВІЗЬМЕШ

...вки

...ідете туди, ...жна схема ...все. ...через Ро... ...бабо, ча...єтесь до ...дій до Га...муха». Про ...сказано ні...то три ста... ...Колія про...поміж хлі... ...сонцяшни...юсто в там...описано ні...

...Гадяч не од...разу показує вам себе. Це — чисто воєнна риса, риса невеликих фортець, які перед очима чужинця люблять прикидатися таким собі селом, схожим на інші. Так, мабуть, Гадяч звик робити упродовж своєї нелегкої історії. От ви приїхали з Києва, але тут вас ніщо не дивує: он — та сама виставка еротичного фото, якою вчора милувалася столиця, у кооперативних магазинах — ті ж столичні товари й столичні ціни, а он люди несуть кудись банки з водою — екстрасенс приїхав! Де Драгоманов, де Леся, де козацька столиця?

Не вдавайтесь у розпач. Уявіть себе шведом, котрого Карл XII забув тут колись — назавжди. Київ тут ні при чому, і 26-томна «Історія...» — теж. Ви — тутешній, вам ні до чого брати Гадяч штурмом. Він — ваш. Він маленький, тому не просіть у нього надто багато одразу. Зайдіть на базарчик, подивіться на діда, котрий продає зілля «проти шариків, які часом пішли не туди», а також продає купу позавчорашніх номерів «Голосу України». Про нього ви ніде не вичитаєте. Хочете ще щось? Зайдіть до книгарні, купіть там невеличку книжку віршів Григорія Шанька. Перш ніж розгорнете (зветься вона «Земля батьків»), скажу вам: вірші написано вчителем математики з села Ціпків, неподалік звідси, а надруковано у тутешній друкарні, а видано коштом автора і при допомозі колгоспу. І все це — теж речі, про які не пишеться у надто розкішних книжках. Це — тільки ваше. І ви почуваєтеся щасливим, що ваш король вів армію саме цією дорогою.

Віталій ЖЕЖЕРА.
Київ — Гадяч — Київ.
Фото Михайла САЧКА.

Повертаючись до надрукованого

ВЕРСІЇ ПРО ВИБУХИ В ГАЛИЧИНІ

Версій з приводу злочину (прокуратура порушила кримінальну справу за ознаками статті 89 частина 2 Карного кодексу УРСР) чимало. Одні припускають, що вибухи приурочені до приїзду на Західну Україну члена ЦК КПРС, секретаря Всеармійського партійного комітету Збройних Сил СРСР генерала М. Суркова, інші звертають увагу на те, що пам'ятники знищено напередодні розгляду Львівською облрадою питання зміцнення законності і правопорядку у Львівській області. Та майже ніхто не сумнівається, що ці і попередні вибухи — справа рук військових. При цьому посилаються на наказ міністра оборони СРСР про знищення пам'ятників фашистам та їхнім посібникам, на тип використаної вибухівки (такий застосовує лише армія) та багато інших доказів.

Та армійська версія не є незаперечною. Команди «Лягай!» перед обстрілом охорони пам'ятників, «Уходим!» могли подавати і цивільні. Військова амуніція — не такий вже дефіцит. Хочеться думати, що наша армія здатна виконувати накази міністра не політики вночі, хоча наказ цей і не дуже законний.

Як би там не було, а від цих акцій відмежувалися і засудили їх практично всі. Обласна Рада розцінює їх як акт вандалізму, начальник УКДБ по Львівській області С. Малик те, що сталося, назвав «нахабною провокацією, нахабним демонструванням зброї», аналогічну оцінку дав, виступаючи на сесії обласної Ради, секретар обкому КПУ О. Пилипчук. А прокурор області Л. Ізосимов заявив: «Я і мої товариші засуджуємо цей злочин, і ми зробимо все, щоб його було розкрито». Нагадаємо: два попередні вибухи не розкриті і до сьогодні. Отже, залишається задаватись сакраментальним питанням «кому вигідно?» і давати відповідь, яку хочеться почути.

За матеріалами агентства «Інтелект».

Телеграфним рядком з Рівного

ДІТИ І СОЛДАТИ

Солдати місцевого гарнізону взяли шефство над вихованцями дитячого будинку. Вони допомагають у господарських справах, ремонтують дитячі споруди, намагаються якось зігріти серце малюків.

З «ПЕТЕУШНИКІВ» — У НАЧАЛЬСТВО

Перший випускний бал відбувся у Рівненському вищому професійному училищі. Понад 300 юнаків і дівчат одержали одночасно документи про середню освіту і про присвоєння розряду з тієї чи ін... будіве...ої спеціальн...

ВПУ ств...рене на ...азі колишнього професійно-технічного училища будівельників. Змінено не лише вивіску — кардинально змінено всю програму навчання: ВПУ готує спеціалістів середньої ланки. Проблем з набором немає, скоріше навпаки.

ХОТ... ВІВЧАРН...

Двоє «гастролерів» з Луганської області обікрали тут квартиру... дільничного інспектора міського відділу внутрішніх справ. Серед іншого прихопили й посвідчення позаштатного співробітника міліції. Скориставшись документом, один із злодіїв налякав у ресторані г...у підп...их польськи... ...ристів. ...тім зм...стививс... ...а таксі відвіз поляків до готелю і там... мало не облапошив. Ті вчасно помітили на «міліціонерові» свій светр і шкіряну куртку.

ЩО ЗА ПРИЧАНДАЛЛЯ!

Апаратуру й обладнання н...омого значенн... ...відомил... ...зета «Рівне», знайдено в одному з будинків по вулиці Дворецькій в обласному центрі. Для чого все воно мало бути використане, з'ясовують компетентні органи.

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «ГУ».

Факт

У ЦИВІЛЬНОМУ АСПЕКТІ

Рада колегій Руху виступила організатором з'їзду офіцерів України, який відбудеться 27—28 липня у Києві. У порядку денному: обговорення політичної ситуації на Україні та проблем відродження української національної армії; державно-правові аспекти; питання соціального захисту військовослужбовців; створення Комітету офіцерів України.

Я звернувся до оргкомітету з'їзду з запитанням: як делегуватимуться кадрові офіцери на з'їзд? Виявилося: проблеми відродження офіцерського корпусу України обговорюватимуть цивільні представники демократичних партій. Щодо військових, то вони на з'їзд будуть запрошені як гості і такі, що співчувають ідеї української армії.

Костянтин ПАРИШКУРА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

...Тим часом

...Н НА МУЖІЇВСЬКІЙ ГОРІ

...бус, керова... ...сом, воді... ...АТП, поверн... ...басейну ...табору «Ве...було 36 ді... ...дорослих ...уску з Му... ...автобуса ...передн... ...машину по... ...За виняткому ...всіх паса...талізовано, ...від одер... ...я у лі... ...их і п'яте...ро дітей знаходяться у тяжкому стані.

Цей день виявився фатальним не лише для пасажирів автобусу: до лікарні доставлено труп з місцевого радгоспу-заводу, двох хворих з серйозними травмами черепа і дівчинку, яку збила на вулиці невідома машина. По трьох з названих випадків ведеться розслідування.

Микола ЗАКАРПАТЕЦЬ.

Берегове
Закарпатської області.

Прес-бюро

«ТРИБУНА» № 6

Як і завжди, багато місця відведено діяльності народних депутатів. Цього разу подано розповідь про народного депутата СРСР, голову КДБ України М. Голушка. Виступи депутатів — і в матеріалах круглого столу «Трибуни», де йдеться про перспек...и виходу республіки з кризи.

Чимало матеріалів номера всебічно висвітлюють національне питання: Є. Кравець пише про національно-державне будівництво, В. Школьняк досліджує самосвідомість західних українців, С. Телещук — проблеми всеукраїнського ідеалу.

Журнал продовжує друкувати «Триєдине» П. Харченка та «З вічності, з первовіку» В. Пепи. Кандидат історичних наук В. Трощинський розповідає про українських поселенців у Франції та Великобританії, поет Р. Чілачава — про «грузинський синдром». О. Бойко знайомить читачів з сучасним Ізраїлем, тамтешніми умовами для емігрантів. Про закордонний досвід прискорення науково-технічного прогресу пишуть В. Гандзюк та О. Омельченко. Є й ряд матеріалів на популярну нині тему нетрадиційної меди...ини: про М. Павлюк-Сметану, рецепти «Лічебників» минулого та позаминулого століть і тому подібне.

ЩЕ О...

Українці, яки... теж хочуть до... лорусії на Бер... другий рік діє ... но з квітня цьо... лос Берестейщ... лення Берестей... льтуру, розшир... Газета публікує ... Польщі, історич... ка, який в 20—... школи, курси, б... їнський банк у ... нулося до наро... ханням надати ... збереження ет...

Ініціатива

СТВОРЮЮТЬ ДЛЯ СЕБЕ ЗОН...

Робоча група проекту вільної економічної зони в Донбасі провела брифінг в Донецькій міськраді, на якому ознайомила журналістів з станом справ довкола цього питання. Проекти документів передані на розгляд до облради. І хоча була обіцяна підтримка як з боку облради, так і уряду України, підготовка документів йде повільно. А попереду ще стадія розгляду у Верховній Раді.

Донецький міськраді для створення вільної економічної зони бракує законодавчих повноважень, отже, прийнято рішення створити в місті два-три технічних парки площею 150—200 гектарів. В цих своєрідних мікрозонах планується ввести спеціальне законодавство, яке перед...бачатиме на п... льнення підпр... датків та мити... ховуються еко... соціальні гара... маного персон... нансування пер... зони міськра... добровільний ... фонд «Ініціати...

Агент...

«ІМУНІТЕТ» ПРОТИ ІМУНОДЕФІЦ...

У Каховці на базі заводу електрозварювального устаткування створено мале державне підприємство «Імунітет», яке проводить лікування методом нормобаричної гіпоксії захворювань органів дихання, серцево-судинної системи, системи травлення, порушення обміну речовин, радіаційних уражень. Позитивні наслідки спостерігаються при лікуванні цим методом також жіночих захворювань та уражених СНІДом. З 1 серпня «Імунітет» розпочне свою діяльність на договірній основі між МП та різними організаціями. Уже закуплено сучасне обладнання та наукові ... тод, впровадже... Києві та Чорн... нанні з фітоте... ляє значно пі... організму різни... ням.

Володимир ...
Херсонська ...

Приватизація! Роздержавлення!

РОСТЕМО МИ, ЯК НА ДРІЖДЖАХ

Колектив дріжджового заводу міста Кривий Ріг оголосив завод своєю власністю. Усі, починаючи з директора, зараховуються за взаємними контрактами, кожен, хто працює на підприємстві понад три роки, є його співвласником. Робітники не стали викупати завод, вважаючи свій крок не приватизацією, а роздержавленням, оскільки при вартості основних фондів заводу 5,5 мільйона карбованців, лише минулого року колектив сплатив різних податків на суму вдвічі більшу і вирішив — досить.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровська область.

Фото з натури

ВКУСИЛИ, БО СПОКУСИЛИ

Чехов якось сказав: «в человеке должно быть все прекрасно: и лицо, и одежда...». От всі і старалися дістати щось не гірше, ніж у людей. Це і називалося у нас соціальною справедливістю. А тут ще з'явилися такі, хто хизується тим, чого дістати не можна.— Як оці на фото. Чехов розумів, що тут соціальна справедливість не допоможе і не згадував про те, що виставили оці дві, жодним словом. Та ми — максималісти. Ми такого витримати не можемо. Нам або дістати, або поділити. А якщо ні те, ні те? В книзі реєстрації різних випадків медпункту київського Гідропарку зафіксовано те, що буває в подібних ситуаціях — «укус зубов». Не мені — так нікому...

Де зроблено фото, даруйте, не скажу: ще хтось спокуситься...

Кость КОСТЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

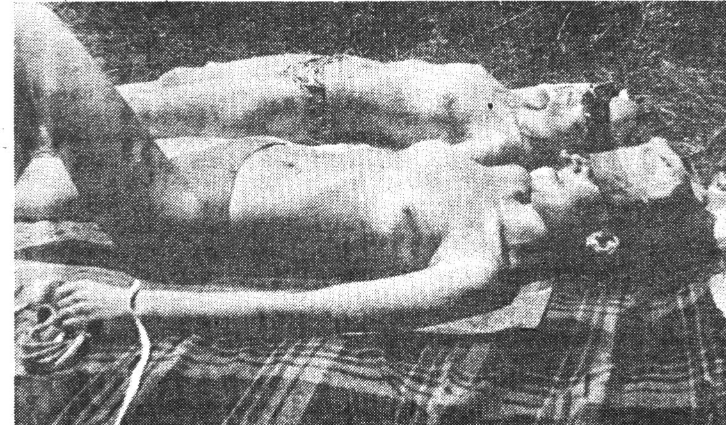

І...

Футб...

Найці... ніші пе... команд ... ліги (1-а... ли матч... рів. І те... шилися ... про нап... ла на п... кий «Ко... першим... Мети д... лині уда... «Стахан... раз на ... тився. В... хвилини ... новив ... 63-й хви... вивів го... Здавало... зу лідер... поразки... хановця... тримати... ті додал... жилов ... забив г... ва нічия... «Колос» ... першого...

Таким ... місним ... тирці, д... ймали «... дакочому... Липинсь... 44-й х... взяти в... «Кристал... таймі те... 66-й хви... зривав ... Багато ...

ГОЛОС України

…м рядком

…ати
…ого гар-
…шефство
… дитячо-
…и допо-
…дарських
…ують ди.
…магають-
… серце

…ків» —
…о
…кний бал
…енському
…есійному
…300 юна-
…жали од-
…нти про
… і про
…ряду з
…дівечої

…на базі
…фесійно-
…ща буді-
…ено не
… карди-
…ює про-
…ВПУ го-
… серед-
…блем з
… скоріше

…ЧАРНК…
…ерів» з
…сті обі-
…иру... ді-
…тора мі-
…утрішніх
…ого при-
…відчення
…ілвробіт-
…ористав-
…м, один
…ва у ре-
…підп…
…в.
…ків до
…мало не
…часно по-
…онерові»
… шкіряну

…
… облад-
…
…мил…
…айдено в
…кіз по
…ій в об-
…Для чо-
…ло бути
…созують
…ині.
Сергій
…ЧУК,
…еспон-

…ЛЬНОМУ
…ЕКТІ

…Руху виступила
…'їзду офіцерів
…дбудеться 27—
…. У порядку
…ення політич-
…країні та про-
…української
…ії; державно-
…питання соці-
…йськослуж…
… Комітету офі…

…до оргкомітету
…ням: як делегу-
…ові офіцери
…ося: проблеми
… офіцерського
… обговорювати-
…едставники де-
…тій. Щодо вій-
…на з'їзд бу-
…як гості і такі,
… ідеї українсь-

Костянтин
…РИШКУРА,
… кореспон-
… України».

Прес-бюро

«ТРИБУНА» № 6

Як і завжди, багато місця відведено діяльності народних депутатів. Цього разу подано розповідь про народного депутата СРСР, голову КДБ України М. Голушка. Виступи депутатів — і з матеріалах круглого столу «Трибуни», де йдеться про перспективи виходу республіки з кризи.

Чимало матеріалів номера всебічно висвітлюють національне питання: Є. Кравець пише про національно-державне будівництво, В. Школьняк досліджує самосвідомість західних українців, С. Телещук — проблеми всеукраїнського ідеалу.

Журнал продовжує друкувати «Триєдине» П. Харченка та «З вічності, з первовіку» В. Пепи. Кандидат історичних наук В. Трощинський розповідає про українських поселенців у Франції та Великобританії, поет Р. Чілачава — про «грузинський синдром». О. Бойко знайомить читачів з сучасним Ізраїлем, тамтешніми умовами для емігрантів. Про закордонний досвід прискорення науково-технічного прогресу пишуть В. Гандзюк та О. Омельченко. Є й ряд матеріалів на популярну нині тему нетрадиційної медицини: про М. Павлюк-Сметану, рецепти «Лічебників» минулого та позаминулого століть і тому подібне.

ЩЕ ОДИН «ГОЛОС»

Українці, яких доля розкидала далеко за межі рідної землі, теж хочуть допомагати будівництву суверенної держави. У Білорусії на Берестейщині (давня українська назва Бресту) вже другий рік діє Українське громадсько-культурне об'єднання. Воно з квітня цього року випускає часопис українською мовою «Голос Берестейщини», який має сприяти поширенню серед населення Берестейщини знань про його походження, історію та культуру, розширенню сфер застосування українцями рідної мови. Газета публікує інформації про діяльність українських клубів у Польщі, історичну розвідку про просвітянина Григорія Омелянюка, який в 20—30-і роки організовував на Білорусії українські школи, курси, бібліотеки-читальні, співи, створив у 1928 р. Український банк у Бресті. Громадсько-культурне об'єднання звернулося до народних депутатів Верховних Рад БРСР і УРСР з проханням надати статусу національної меншості, аби гарантувати збереження етнічного утворення українців на території Білорусії.

Юліана ШЕВЧУК.

Ініціатива

СТВОРЮЮТЬ ДЛЯ СЕБЕ ЗОНИ

Робоча група проекту вільної економічної зони в Донбасі провела брифінг в Донецькій міськраді, на якому ознайомила журналістів з станом справ довкола цього питання. Проекти документів передані на розгляд до облради. І хоча була обіцяна підтримка як з боку облради, так і уряду України, підготовка документів йде повільно. А попереду ще стадія розгляду у Верховній Раді.

Донецькій міськраді для створення вільної економічної зони бракує законодавчих повноважень, отже, прийнято рішення створити в місті два-три технічних парки площею 150—200 гектарів. В цих своєрідних мікрозонах планується ввести спеціальне законодавство, яке передбачатиме на певний час звільнення підприємців від податків та митних зборів, враховуються екологічні вимоги, соціальні гарантії для найманого персоналу. Для фінансування першої подібної зони міськрадою створено добровільний некомерційний фонд «Ініціатива».

Агентство «Схід».

«ІМУНІТЕТ» ПРОТИ ІМУНОДЕФІЦИТУ

У Каховці на базі заводу електрозварювального устаткування створено мале державне підприємство «Імунітет», яке проводить лікування методом нормобаричної гіпоксії захворювань органів дихання, серцево-судинної системи, системи травлення, порушення обміну речовин, радіаційних уражень. Позитивні наслідки спостерігаються при лікуванні цим методом також жіночих захворювань та уражених СНІДом. З 1 серпня «Імунітет» розпочне свою діяльність на договірній основі між МП та різними організаціями. Уже закуплено сучасне обладнання та наукові розробки. Метод, впроваджений в Москві, Києві та Чорнобилі, у поєднанні з фітотерапією дозволяє значно підвищити опір організму різним захворюванням.

Володимир ГОРОБЕЦЬ.
Херсонська область.

Зверніть увагу

ПРОЕКТ ЄДНАННЯ

Братство Святого Апостола Андрія Первозванного Української Автокефальної Православної церкви Тернопільської області через нашу газету звернулося до жителів України з проханням зібрати кошти на спорудження історичного Святого Божого Собору Єднання Християн Заходу і Сходу України у Підволочиську на пагорбі Подільського плоскогір'я неподалік річки Збруч. У червні Патріарх Київський і всієї України Мстислав освятив місце, де буде споруджено храм.

Кошти можна переказати на рахунок в Підволочиському агропромбанку № 000701101 УАПЦ смт Підволочиськ Тернопільської області, з зазначенням: «На спорудження Володимирського собору єднання Християн України».

Приватизація! Роздержавлення!

РОСТЕМО МИ, ЯК НА ДРІЖДЖАХ

Колектив дріжджевого заводу міста Кривий Ріг оголосив завод своєю власністю. Усі, починаючи з директора, зараховуються за взаємними контрактами, кожен, хто працює на підприємстві понад три роки, є його співвласником. Робітники не стали викупати завод, вважаючи свій крок не приватизацією, а роздержавленням, оскільки при вартості основних фондів заводу 5,5 мільйона карбованців, лише минулого року колектив сплатив різних податків на суму вдвічі більшу і вирішив — досить.

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровська область.

Фото з натури

ВКУСИЛИ, БО СПОКУСИЛИ

Чехов якось сказав: «в человеке должно быть все прекрасно: и лицо, и одежда...». От всі і старалися дістати щось не гірше, ніж у людей. Це і називалося у нас соціальною справедливістю. А тут ще з'явилися такі, хто хизується тим, чого дістати не можна.— Як оці на фото. Чехов розумів, що тут соціальна справедливість не допоможе і не згадував про те, що виставили оці дві, жодним словом. Та ми — максималісти. Ми такого витримати не можемо. Нам або дістати, або поділити. А якщо ні те, ні те? В книзі реєстрації різних випадків медпункту київського Гідропарку зафіксовано те, що буває в подібних ситуаціях — «укус зубов». Не мені — так нікому...

Де зроблено фото, даруйте, не скажу: ще хтось спокуситься...

Кость КОСТЮК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

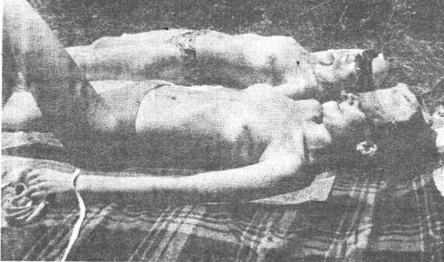

Спорт

І ВСЕ Ж ТАКИ «КОЛОС»

Футбол

Найцікавішими на фініші першого кола у команд майстрів другої ліги (1-а зона УРСР) стали матчі за участю лідерів. І те, що вони завершилися внічию, свідчить про напругу, яка панувала на полі. Нікопольський «Колос» у Стаханові першим відкрив рахунок. Мети досяг на 23-й хвилині удар Безручка. Та «Стахановець», який зараз на підйомі, не знітився. Вже через чотири хвилини Марченко встановив рівновагу, а на 63-й хвилині Петриченко вивів господарів уперед. Здавалося, що цього разу лідерові не уникнути поразки. Футболісти «Стахановця» вирішили потримати м'яча, але гості додали у грі, і Художилов на 72-й хвилині забив гол — 2:2. Бойова нічия, яка зробила «Колос» переможцем першого кола.

Таким же безкомпромісним був матч і в Охтирці, де господарі приймали «Кристал». Нападаючому «Нафтовика» Липинському тільки на 44-й хвилині вдалося взяти ворота гостей. «Кристалу» у другому таймі теж повезло: на 66-й хвилині Григорович зрівняв рахунок — 1:1.

Багато прихильників «Вереса» зібрав стадіон у Рівному. Це не випадково. Після невдалого старту футболісти «Вереса» в ході чемпіонату перебудували свої ряди і кинулися навздогін за лідерами. І якби не прикрі поразки у квітні—травні, рівненчани цілком могли б поборотися за місце в трійці. Сильно провів «Верес» і останній матч першого кола. На 26-й хвилині Грицаюк примусив «Сталь» розпочати з центру поля. На 47-й хвилині Бондар завершив цікаву комбінацію своїх товаришів. Правда, комунарцю Олещенку вдалося на 61-й хвилині забити один м'яч. На 88-й хвилині рівненчанин Новак провів третій гол. Отже, 3:1.

Лише на фініші першого кола нікопольському «Колосу» вдалося на очко обійти «Прикарпаття». У них відповідно по 37 і 36 очок. У «Нафтовика» і «Кристала» по 34 очка. «Приладист» з 32 очками залишився на п'ятому місці. Далі йдуть «Полісся» і «Верес», у яких по 31 очку.

Матчі другого кола розпочнуться першого серпня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Запишіть телефончик

ЩЕК, ВИПИСУЙ ЧЕК!

Літописна київська гора Щекавиця скоро обіцяє ожити, правда, не в тому вигляді, який вона мала за князя Щека. Гора помолодшає лиш на сто літ. Це буде діюча декорація XIX століття — з торговельними закладами, виставочними павільйонами тощо. І туристи, і кияни зможуть тут відпочити, придбати сувеніри, пообідати. Церква і мечеть тут будуть теж. За відродження гори взявся Український регіональний науково-виробничий центр «Дія» Фонду милосердя Києва. Проект вже є, потрібні кошти. Хто бажає підставити своє плече, запишіть телефон «Дії»: 244-60-96.

Анатолій САВЧУК.
Київ.

Обережно!

ГУБИТЬ ДІВЧАТ НЕ ПИВО

Лікар харківської санепідстанції К. разом із своїми подругами вирішила поїсти в'яленої вобли. Через декілька час їй стало погано: різкий біль у животі, запаморочення, погіршення зору — явні симптоми ботулізму. Встановивши собі діагноз, К. зателефонувала до «швидкої допомоги» і дала адресу своїх подруг, щоб їм було надано допомогу. На жаль, саму К. врятувати не вдалося. Про цю сумну історію розповів харківський тижневик «Панорама».

ПОГОДА

23 та 24 липня в західних областях істотних опадів не передбачається. На решті території короткочасні дощі, грози. Сьогодні в центральних областях та на півдні республіки місцями сильні зливи, град, шквали 15—20 метрів на секунду. Вітер змінних напрямків, 3—8 метрів на секунду. Температура вдень сьогодні 20—25, на півдні та сході республіки 26—30 градусів, 24 липня вночі 8—14, на узбережжях Чорного та Азовського морів 15—20 градусів, удень 22—28 градусів.

По Києву та області сьогодні вдень передбачаються короткочасні дощі, місцями грози. Вітер західний, 3—8 метрів на секунду. Температура 20—25 градусів.

Черговий по випуску новин Віталій ЖЕЖЕРА.
Тел. 441-86-20

ЗАКОН ПРИЙНЯТО, ЩО ДАЛІ?

Враховуючи реальний стан експортного потенціалу України на найближчі роки, ступінь зацікавленості зарубіжних партнерів в українському експорті та імпорті, головним напрямом зовнішньоекономічної діяльності республіки в цей період можуть стати сусідні східноєвропейські країни.

Залучення капіталу провідних фірм світу — запорука прискореного виходу української економіки на рівень сучасних технологій, прогресивних зрушень в її господарській структурі, нарешті, виходу на світовий ринок з конкурентоспроможною продукцією.

У ПЕРШІЙ статті йшлося про невідкладні заходи, які можуть урятувати зовнішньоекономічну діяльність України від повного краху. Але поряд з ними не можна обійтись і без подальших кроків у стабілізації та поступовому розширенні операцій на світовому ринку. Тобто мова — про вирішення тактичних питань, розрахованих на кілька років. Їх доцільно здійснювати вже зараз, водночас із заходами невідкладного характеру.

Деякі вихідні міркування з цього приводу. Якщо стояти на реальному грунті, то треба визнати, що за кілька років неможливо досягти помітних зрушень у структурі експортного потенціалу України. В нас немає такої заможної діаспори, як у невеликої Вірменії. До речі, законодавством цієї республіки з метою швидкої модернізації національної економіки надано пільг усім іноземним вірменським інвесторам. Нема у нас під боком і скандинавських країн, на допомогу яких під час структурних змін в економіці розраховують прибалтійські республіки. Далі ми наведемо деякі міркування щодо ширшого залучення іноземного капіталу, але все ж таки основний тягар фінансування структурних перетворень в економіці нестиме Україна. А це означає, що за короткий час не вдасться створити нову експортну базу для поставок конкурентоспроможних товарів на світовий ринок.

Нас оточує тотальний дефіцит. А це породжує наївне уявлення й про умови збуту продукції на закордонних ринках де, навпаки, існує дефіцит збуту. Зовнішня торгівля відбувається на ринку покупця, який за власні гроші може придбати якісніші японські чи німецькі товари. Не врятує й зниження цін, невигідне само по собі й переслідуване в інших країнах антидемпінговим законодавством. Тому нереально розраховувати, що Україна закріпиться найближчими роками на ринку виробів обробної промисловості Заходу, зокрема на близькому до нас ринку Європейського співтовариства.

Але ж відразу за кордонами УРСР існує традиційний ринок країн Центральної та Південно-Східної Європи, економіка яких довгий час була пов'язана із Радянським Союзом, а підприємства безпосередньо спеціалізувалися на імпорті та експорті до України. Скажімо, в рамках нещодавно розпущеної РЕВ Чехословаччина займалась виробництвом меблевих тканин. Нині її ткацькі фабрики перебувають на грані краху, а українські меблеві комбінати зменшують випуск продукції через брак тканин із цієї країни.

Іншими словами, враховуючи реальний стан експортного потенціалу України на найближчі роки, ступінь зацікавленості зарубіжних партнерів в українському експорті та імпорті, головним напрямом зовнішньоекономічної діяльності республіки в цей період можуть стати сусідні східноєвропейські країни. Хоча це певною мірою вимушений альянс, але саме він створить необхідні передумови для певної стабілізації зовнішньоекономічних зв'язків України на другу половину 90-х років.

Треба зазначити, що з другого кварталу нинішнього року Російська Федерація, Казахстан та деякі інші республіки вже розпочали активно освоювати цей тимчасово вільний ринок. Не повинно пасти задніх тут і українське підприємництво. При практично повній відсутності вільно конвертованої валюти єдиним шляхом до пожвавлення відносин нашої республіки з цією групою країн є якнайскоріше відновлення таких бартерних операцій та компенсаційної торгівлі, які відповідали б національним інтересам України. До цього необхідно також якнайширше залучити нові господарські структури — біржі, асоціації, консорціуми, спілки тощо.

Новітнє законодавство УРСР та цих сусідніх країн відкриває й нові напрями взаємного співробітництва, зокрема в інвестиційній сфері. Україна практично не використовує таку форму, як створення спільних підприємств за кордоном. Водночас існують непогані можливості для їх заснування в усіх згаданих країнах, особливо в прикордонній смузі. Ефективною може стати спільна діяльність на ринках третіх держав, де багато які східноєвропейські фірми мають певні позиції. Перелік цих форм можна б продовжити... Суть справи полягає в іншому — треба подолати скепсис щодо розвитку відносин з цими країнами, стимулювати ініціативу українських підприємців.

Сказане вище не означає, що треба відмовитись від широких відносин з фірмами інших країн. Але тут слід тверезо оцінити наші можливості на найближчі роки. Зараз декілька областей України висувають пропозиції щодо створення спеціальних економічних зон. Але, на нашу думку, ця ейфорія швидко минеться. За даними закордонних експертів, 90 відсотків існуючих у світі економічних зон не виправдовують сподівань, що на них покладалися. Тому до їх створення слід підходити обачливо, робити ретельну експертизу доцільності таких зон, у тому числі й міжнародну. Надійнішим шляхом є заснування спільних підприємств, вкладання іноземного капіталу у вже існуючі господарські об'єкти, а також створення зарубіжними інвесторами фірм на території республіки. Що, до речі, передбачено Законом УРСР «Про зовнішньоекономічну діяльність». **(Для довідки: на початок 1991 року на Україні працювало лише 113 спільних підприємств із трьох тисяч, що діють в СРСР. Це становить 3,7 відсотка. Інші ж типи інвестиційної діяльності зарубіжних фірм у нас взагалі відсутні)**. Отже, треба подолати упереджене ставлення до таких форм співробітництва з іноземними інвесторами, створити сприятливі умови для їхньої діяльності. Безперечно, їх треба контролювати. Але робити це цивілізованими загальновизнаними методами — видачею ліцензій, оподаткуванням, контролем за додержанням санітарних та інших норм. Вирішуючи ці питання, слід пам'ятати, що залучення капіталу провідних фірм світу — запорука прискореного виходу української економіки на рівень сучасних технологій, прогресивних зрушень в її господарській структурі, нарешті, виходу на світовий ринок з конкурентоспроможною продукцією.

Щодо іншої площини тактичних завдань, то важливого значення набувають взаємовідносини України з іншими союзними республіками у зовнішньоекономічній сфері. Незважаючи на різне ставлення республік до Союзного договору, такі контакти з суто економічних причин потрібні навіть тим із них, які не братимуть участі в його підписанні.

Треба сказати відверто, що Україна об'єктивно дуже зацікавлена в таких відносинах. З одного боку, це пояснюється тим, що зовнішньоекономічні структури у нас формувались пізніше, ніж у ряді республік. Якщо ми пішли далі шляхом законодавчого визначення основ, то Російська Федерація, Казахстан, Білорусія, не кажучи вже про прибалтійські республіки, випередили нас у практичній роботі. В них більш як півроку працюють міністерства або держкомітети зовнішньоекономічної діяльності, створені господарські структури для виходу на зовнішній ринок.

З іншого боку, великі поклади корисних копалин дають можливість Росії, Казахстану, іншим середньоазіатським республікам ще довго підтримувати свою зовнішньоекономічну активність завдяки традиційному експорту. Україна не може собі цього дозволити. Її паливно-сировинні ресурси та екологічний стан не дозволяють іти таким шляхом.

Передумовою взаємного узгодження зовнішньоекономічної політики між республіками є також імовірне виникнення несумлінної конкуренції на зовнішньому ринку між республіканськими експортерами, зловживання іноземними фірмами розбіжностями у правових та нормативних положеннях із зовнішньоекономічної діяльності.

Тому, не чекаючи вирішення проблем у майбутньому митному союзі, як це передбачає парламентська постанова від 16 квітня, бажано, щоб українська Верховна Рада вже зараз стала ініціатором міжреспубліканської угоди про координацію дій у зовнішньоекономічній сфері.

Які ж сприятливі передумови має Україна для того, щоб забезпечити свої інтереси при цьому? Насамперед, це вигідне географічне розташування, бо через її територію проходять основні транспортні магістралі. Другим фактором є значний потенціал обробної промисловості, який можна використовувати для заміни експорту сировини з інших республік ефективнішим вивезенням напівфабрикатів та товарів, що мають збут на світовому ринку. І третє — можливість постачати цим республікам украй необхідну їм продукцію агропромислового комплексу та традиційних українських галузей в обмін на ту ж сировину та інші вироби, які забезпечать Україні випуск експортних товарів.

А щоб мати реальну політику на найближчі роки, доцільно розробити програму стабілізації та розвитку зовнішньоекономічних зв'язків. Треба оцінити можливості сучасного експортного потенціалу республіки, її першочергові імпортні потреби, інтереси наших партнерів з-за кордону, а також можливості диференційованого стимулювання (шляхом пільгового оподаткування, надання кредитів) тих виробництв та галузей, які створюватимуть основу експортної політики України на найближчі роки та на перспективу.

Віктор БУДКІН,
доктор економічних наук, професор;
Володимир СІДЕНКО,
кандидат економічних наук.

(Далі буде).

(Продовження. Початок дивіться у № 139 «Голосу України»).

Селянський щоденник

«ДАВАЙ КІЛОМЕТР КОВБАСИ!»

Колгосп «Перемога», що у Покровському районі, — господарство відоме у нашій області. Досить сказати, що минулого року колгосп одержав сім з лишком мільйонів карбованців чистого прибутку.

— Але сьогодні, — зітхає голова правління Віталій Коломоєць, — коїться щось незрозуміле. За техніку деруть, як липку. Далеко не все так просто ще й дістанеш: за тонну цементу вимагають тонну м'яса, за кілометр труб — кілометр ковбаси колгоспного виробництва.

Ось чому в «Перемозі» ухвалили програму соціального захисту колгоспників. Понад три тисячі тонн зерна передбачається видати людям безкоштовно, триста тонн овочів, чимало соняшникового насіння і олії. Як тим, хто працює нині, так і пенсіонерам. За низькими — божими, як тут кажуть, — цінами уже реалізується вершкове масло і м'ясо, обіди в колгоспних їдальнях і на польових станах. «Перемога» не шкодує грошей на утримання дитячих садків, допомогу пенсіонерам і молодим сім'ям. Молодим забудовникам, при ром, за півціни відпускає бу матеріали.

— Але коли й далі так діло піде, — продовжив Віталій Коломоєць, маючи на увазі парадокси в перебудові економіки, — то навіть нашого «багатого» колгоспу вистачить років на три-чотири, не більше.

Микола НЕЧИПОР,
Дніпропетровська область.

НА ТЕ Й «ХВІРМА»

Історія з канадським танком, що застряв у річці під час війни і витягнутий колгоспниками села Телепинового, добре відома далеко за межами Черкащини. Йшлося про це у травні і в «Голосі України». Інформація називалась «Оце так «хвірма!». Знятий з танка акумулятор виявився і через 50 років придатним для роботи, і його поставили на легковий автомобіль.

Днями голові колгоспу Івановi Богуну повідомили з області: на вашу адресу з Канади надійшла технологічна лінія по переробці сільгосппродукції. Це подяка-подарунок заокеанської фірми за гостинність, виявлену черкащанами під час перебування канадців на українській землі.

ХЛІБ БЕЗ ГЕРБІЦИДІВ

У Чорнобаївському районі врожайність зернових становить 35—39 центнерів з гектара. Це більш як на 10 центнерів менше, ніж торік. Нижча врожайність у порівнянні з минулим роком і в інших районах Черкащини. Одна лише обставина втішає не тільки землеробів, а й споживачів — цьогорічний хліб вирощено без гербіцидів.

ЯПОНЦЯМ Є. А НАМ?

160 тонн різноманітних джемів, соків, пюре з суниці відправила Черкаська облспоживспілка до Японії та ФРН. На часі переробка чорної смородини. Не менше 120 тонн цієї цінної продукції одержать замовники з Фінляндії та Португалії. Можна було б порадіти за підприємливість кооператорів (за свою продукцію вони одержують товари широкого вжитку). Аби не одна «заковика» — відро тієї самої смородини на Черкаському колгоспному ринку коштує 60 карбованців. Якраз за місячну компенсацію й можна купити!

Лідія ТИТАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Черкаська область.

— Жнива-91 —

ПЕРШІ СЕРЕД ЗАДНІХ

Слідом за придніпровськими районами області у жнива вступили й господарства Волочиського району.

Першими у поле вийшли хлібороби колгоспу «Зоря комунізму». Сім косарок і дві жатки запрацювали на гороховому полі.

День національного свята провів у полі голова колгоспу Михайло Крупський.

— Які проблеми? Сподіваюся, ми завершимо жнива з хлібом. Важко ще давати якісь прогнози, але менше, як у попередні роки, не буде. Тепер все залежатиме... — і поглянув на захмарене небо, — від погоди. Бо всі ланки господарського механізму нашого колгоспу якнайретельніше підготувалися до жнив.

На превеликий жаль, не всюди в області господарники проявили таку відповідальність. Віньковецький район, наприклад, значно південніше Волочиського. Однак, як повідомив начальник обласної інспекції Держтехнагляду М. Попович, на 14 липня у колгоспі «Світанок» із п'яти зернозбиральних комбайнів був готовий лише один.

А в колгоспі імені Ульянова на той час ніхто ще не знав, хто на якому комбайні працюватиме.

Тривогу викликає той факт, що подібна «готовність» техніки виявлена у переддень жнив не тільки у Віньковецькому районі. Є таке і у Городоцькому, Деражнянському, Дунаєвецькому, Шепетівському районах.

Чільне місце по безвідповідальності посів Теофіпольський район. Тут навіть вдалися до застійних методів — приписок. Скажімо, колгосп імені Щорса відзвітував, що із 17 комбайнів 16 готові до роботи. Насправді виявилося, що ремонту потребують ще 6.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Хмельницька область.

«Жигулі» за виживання?

Днями на автостанціях Харківської області з'явилося повідомлення про відміну щонайменше половини автобусних рейсів — немає бензину. Пасажири, які й до цього задихались у переповненому транспорті, лише гірко зітхають: діло звичне, почалися жнива.

Бензин подається «з коліс», а мастил для комбайнових двигунів взагалі немає. Сільські гінці вибивають його, де тільки можна, або ж заливають, де доведеться. На Охочанській птахофабриці через це простоює «Дон-1500». На приколі комбайни в колгоспах «Заповіт Ілліча» та «Советская Армия».

— Наш хліб не потрібен нікому, крім нас самих, — роздумує головний агроном АПО В. Барабаш. — Жнива, а ми все ще просимо — техніку, запчастини, паливо. Що твориться?!

Одні за гербіциди цукор вимагають, іншим за скиртоукладач — кольоровий телевізор подавай... Невже тільки селянам потрібен хліб?..

Незважаючи на всі запевнення та заклики з високих трибун, село знову залишилося наодинці зі своїми проблемами. Візьмемо хоча б ту ж техніку.

— Куди ми тільки не їздили в пошуках запчастин — результат нульовий,— нарікає директор «Райагросервісу».

Чи не тому районний штаб хлібозбирання пообіцяв кращим трудівникам солідний стимул: позачергове придбання «Жигулів», мотоциклів, холодильників, швейних та пральних машин. Але колгоспники скептично ставляться до цих обіцянок. Торік теж заохочували людей праці легковиками. Однак «Волги» та «Жигулі» було виділено лише керівникам господарств для службового користування. А гарантовані п'ять «Жигулів» та три «Запорожці» сільські механізатори чекають і досі.

Тамара ВІКТОРОВА.
Валківський район
Харківської області.

ВОГНЕГАСНИКИ НА ПЕНСІЇ

Торік під час жнив у області трапилось близько 40 серйозних пожеж. Чи зроблено висновки з минулорічних гірких уроків? На жаль, здебільшого — ні. Не подбали навіть про таку «дрібничку», як перезарядження вогнегасників. Відповідні пункти мали б діяти в кожному районі. Але стаціонарні установки працюють, і то з великими перебоями, лише в Ужгороді, Хусті, Іршаві. А рахівчани, приміром, для перезарядження вогнегасників їздять у сусідню, Івано-Франківську область.

Часто своєчасно приборкати вогонь не дозволяє відсутність оперативного зв'язку з пожежниками. А поки компетентні особи налагоджують справу, вирощений урожай гине. За останніми повідомленнями відділу пожежної охорони УВС, днями згоріло 25 тонн заготовленого сінажу та соломи в колгоспі ім. XXII партз'їзду Мукачівського району.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Закарпатська область.

ДОРОГІ ВИ МОЇ ЗЕМЛЯКИ...

— Ну навіщо ти будеш нас фотографувати, Олексію? З нас же люди сміятимуться. Ми звичайні собі колгоспники. Є кращі за нас...

Так говорила мені тітка Шура (Шура — саме так називають її односельці), коли умовляв її сфотографуватися «в газету» разом з її Миколою Юхимовичем. Важко сказати, яке почуття — ніжності чи поваги — переважувало тоді в моїй душі до цієї скромної роботящої жінки — великої трудівниці.

Отже, подружжя Раків з села Карпоків Козелецького району Чернігівської області перед вами. Микола Юхимович та Олександра Михайлівна уже понад одинадцять років у місцевому колгоспі імені Комінтерну відгодовують щойно народжених маленьких телят. Доглядають їх до шестимісячного віку. По кілька десятків телят щороку (нинішнього — 60). Працюють, в основному, дідівськими методами. Тобто — вручну (як на фото). У їхньому розпорядженні є кінь та підвода.

...А про те, як трудяться мої земляки, можна запитати у карпоківців. Впевнений, вони підтвердять сказані тут добрі слова про подружжя Раків. Адже люди усе бачать...

Олекса ВАЩЕНКО.
Фото автора.

У ТЬОТІ СОНІ НА БАЛКОНЧИКУ?

Агрокомбінат «Одеса» мав би завалювати городиною Одесу-маму. Але... не справлявся, і з'явився в нього конкурент під вивіскою «Овочі». Під нею об'єдналися колгоспи, аграрні фірми, наука і торгівля. Тож, звичайно, з'явилася найновіша техніка й технологія, наша та зарубіжна. Але поки що одесити купують за кусючими цінами овочі на «Привозі». Або ж вирощують їх за прикладом знаменитої тьоті Соні на балкончиках і дачних сотках.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

ЩО МОЖЕ «СОТКА»

Не знаю, як де, а в Рівному люди намагаються відвоювати бодай найменший клаптик землі. По берегах Усті, яка протікає через місто, знатні колись городи були. Там такі огірки в росах викупувалися, там такі помідори горіли на сонці!.. Тепер на тих місцях — асфальтовані і гравійовані доріжки. Гідропарк спорудили. Цивілізація ж нібито надворі.

А трішки той гідропарк не дійшов до мосту (чи то ресурсів, чи ентузіазму в перетворювачів природи не вистачило), так люди, що поблизу мешкають, одразу за лопати взялися. І «видобувають» грядки буквально з каменю.

Довго нас, городян, не пускали до землі. В Рівному особливо ревно захищали «підвалини»: не те що садову ділянку — клаптя землі під город не можна було випросити. Дякувати Богові, минулося. І вже не тільки аматори, а й учорашні забороняючі почали сади-городи заводити; дачні будинки споруджувати. Найпалкішим, правда, ентузіастам, найнетерплячішим, не поталанило: землі їм виділили нікудишні, болота біля села Кам'яна Гора. Але й там уже сади буяють. І на пісках біля Нової Українки. Справжня любов до землі переборює будь-які перешкоди, примушує родити давати плоди навіть те, що ніколи не родило.

Знаю, що, розповідаючи про це, не відкриваю Америки — в багатьох містах, як, наприклад, у сусідньому Луцьку, колективним садівництвом займаються вже не одне десятиліття й там практично немає проблем з овочами і фруктами. У Рівному ж дотепер на «дачників» з деяких високих будинків дивляться скоса. Нерідко звучать гнівні слова по радіо чи зі сторінок преси: будівництво, мовляв, житлове і промислове припиняється, бо всі будматеріали йдуть на дачі. А чомусь не згадують, що те будівництво так само велося й до «дачного» періоду.

А по-доброму б подумати та подбати про людей, які люблять землю і дітей своїх цьому навчають, які не хочуть їздити восени в колгоспи вибирати з бур'яну напівзогнилі плоди, а хочуть вирощувати їх власними руками. Скільки землі було б повернуто до життя, скільки б усього понавирощувано й понавідгодовувано! «Сотка» таїть у собі величезний потенціал. Вона безмірно щедра, особливо, коли вона «своя».

Ірина ВЛАСЮК,
провідний інженер Рівненського філіалу інституту «УкрНДІземпроект».
Рівне.

«ВЕРБЛЮД» НА БУРЯКОВОМУ ЛАНІ

У наш час диваків вистачає. Спішать поперед батька в пекло, вдруге хочуть винайти велосипед. Нетерпеливиться. І, щоб спокійно сидіти на місці і суто свої обов'язки виконувати.

Василь Чернюк з колгоспної Марківки Тиврівського району так не може. Ото прийде новий тракторець чи комбайн у господарство, обдивиться його зі всіх сторін, зауваження зробить. І те, мовляв, не так, і тут не продумано. А то ще й переробляти техніку візьметься на свій лад.

Ось задумав дивовижний агрегат зробити. Допомогли механізатори М. Горемикін, Ю. Мужчинський, Д. Лабенко і О. Петренко. Разом зробили щось таке, які «верблюдом» назвали. Це і культиватор, і сівалка, і механізм для внесення у ґрунт гербіцидів. П'ять років на полі агрегат. Економічний ефект до кінця, як кажуть, не підраховано, але достеменно відомо, що заощаджує кошти на обслуговування, вивільняє три пари робочих рук та ще й забезпечує водночас якісне використання гербіцидів. Показав на те і недавній обробіток цукрових буряків на 83 гектарах. А в нинішньому році механізатори поставили за мету досягти ефекту неабиякого: на «солодкому полі» вирішили не залучати до роботи колгоспниць-бурякосійниць. Назва механізованої ланки повинна повністю себе виправдати.

І ще таке. Обирали недавно В. Чернюка бригадиром тракторної. Золоті гори обіцяли, бо бачили, що чоловік беручкий. Відмовився. Ніби виправдовуючись, сказав: «Я краще в полі...»

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Марківка
Тиврівського району
Вінницької області.

ПРАЦЮВАТИ НА КОРИСТЬ РЕСПУБЛІЦІ

Актуальне інтерв'ю

Перехід нашої економіки до ринку вимагає від підприємців розширення зв'язків, здатності орієнтуватися в новій ситуації, володіння інформацією, вміння захищати свої інтереси. Але, як то кажуть, один у полі не воїн. Треба ці проблеми вирішувати спільно. У цій справі республіканським підприємствам допомагає Торгово-промислова палата Української РСР, головним завданням якої є координація роботи українських економічних установ на внутрішніх та зовнішніх ринках. Сьогодні наш кореспондент веде розмову з головою президії ТПП УРСР Олексієм МИХАЙЛИЧЕНКОМ.

— Як відбувалося становлення української Торгово-промислової палати?

— Ще у 1944 році на Україні з'явилося відділення Всесоюзної торгової палати, що було необхідним для відновлення економіки, зруйнованої під час війни. Це відділення проіснувало до 1973 року, поки не було створено республіканську Палату, яка, однак, залишалася підпорядкованою союзній. Через те її функції були обмеженими. Тепер ситуація змінилася і змінилася на користь республіці. Тобто ми розширили коло своєї роботи як республіканська установа.

— Але сказати, що українська Палата набула повної самостійності, мабуть, не можна?

— Справа в тому, що поривати всі колишні зв'язки невигідно. У відносинах із союзними установами нас насамперед цікавить те, що йде на користь Україні. До того ж, якщо, наприклад, 2—3 роки тому ми віддавали наші прибутки у союзний бюджет, то нині всі ці гроші (близько 2 мільйонів карбованців на рік) залишаються в республіці. Ми також майже в 6 разів скоротили суму, що йде на утримання центрального апарату. І нас добре розуміють. Отже, наші відносини будуються на договірній взаємовигідній основі. Тому з центру ми одержуємо багато потрібної нам інформації, документів тощо. Нам просто не варто втрачати такі можливості.

— Відомо, що Торгово-промислова палата УРСР — це громадська організація, яка керується державними законами, зокрема про економіку. Але багатьох із них поки що просто немає. Чи впливає це на вашу діяльність?

— У цьому полягає одна з наших найбільших проблем. Нам дуже потрібен закон про Торгово-промислову палату, який визначив би статус, функції, права та обов'язки Палати республіки як неурядової організації. До речі, в багатьох розвинутих країнах, наприклад, ФРН, Австрії, такий закон існує. За їх прикладом і ми у себе розробляємо проект цього документа.

— Чому саме ви займаєтесь цим?

— Щоб був документ, підготовлений саме спеціалістами з цих питань, який враховував би багатий світовий досвід. Сподіваємось, ця праця не буде марною, і депутати візьмуть до уваги наші пропозиції.

— Це справа часу. А працювати треба вже сьогодні...

— Саме так. Тому, використовуючи наші можливості, ми розширили сферу роботи, що пов'язано насамперед з розвитком зовнішньоекономічної діяльності. Так, ми тепер даємо різні консультації, допомагаємо знайти партнерів для співробітництва, розробляємо установчі документи та техніко-економічні обгрунтування для СП, створюємо довідково-інформаційний фонд, який уже нараховує 11 тисяч одиниць матеріалів.

— Але, скажімо, для розвитку тієї ж інформаційної системи треба мати певну технічну базу.

— Безумовно. На жаль, нам поки що бракує поліграфічних засобів. А поліграфія — це реклама, інформаційні бюлетені тощо. Треба також розвивати і комп'ютерну мережу зв'язку з нашими фірмами «Зовнішсервіс», що працюють по всій республіці, з іншими партнерами.

— Тобто ще дві проблеми. І як їх можна вирішити?

— Тільки через спільні зусилля членів палати, а їх у нас 1150. Вважаю, це можливо.

— Повертаючись до зовнішньоекономічної діяльності в республіці, хотілося б порушити таке питання. Останнім часом з'явилося багато самостійних фірм, асоціацій, які теж пропонують будь-яку інформацію, організовують зустрічі бізнесменів, виставки і т. д. Конкуренти виходять і на ваш терен.

— Це теж наша проблема. Але в якому плані? Справа в тому, що вони, беручи на себе виконання багатьох наших функцій, часто дезорієнтують підприємців. Наприклад, організовуючи ті самі виставки, вони не завжди враховують такий важливий показник, як новітність, конкурентоспроможність виробів, товарів, мало уваги приділяють підготовці рекламних матеріалів і персоналу, проте беруть великі гроші за свої послуги. Я не маю на увазі всі подібні фірми та асоціації, бо деякі з них добре розпочали свою роботу. Ми не збираємось замикатися в собі, а виступаємо за співробітництво, що грунтується на сумлінних відносинах і діловій етиці. Зі свого боку, ми прагнемо спиратися на компетентність, пропозицію вигідних умов і широких можливостей.

— Яких саме?

— По-перше, ми співпрацюємо з представництвами союзної Палати у 40 країнах світу, прямо виходячи на них, без будь-якого посередництва. По-друге, українська Палата підписала самостійні угоди про співробітництво з Болгаро-Радянською, Чесько-Словацько-Радянською, Польсько-Радянською торговими палатами, з кількома регіональними палатами Іспанії, Угорщини, Італії, Нідерландською програмою консультативного менеджменту. Розглядається питання про відкриття представництв нашої Палати в Німеччині, Італії, Іспанії, Великобританії, Канаді, Франції та їхніх — на Україні.

— Гаразд. Але за світовим досвідом дуже доцільним є і створення регіонального, а в нашому випадку — республіканського бізнес-центру...

— Ще два з половиною роки тому ми підготували необхідні документи для постанови про утворення такого центру та подали їх до Ради Міністрів. На жаль, цю справу довго гальмували. Лише нещодавно підписано розпорядження, в якому схвалено нашу пропозицію. В цьому проекті братимуть участь Міністерство економіки, наша Палата, Київська міська Рада, Промбудбанк, іноземні партнери. Будівництво триватиме близько чотирьох років і коштуватиме 100 мільйонів карбованців та декілька мільйонів у вільно конвертованій валюті. Дорого, але відшкодується це майже за п'ять років. Тоді в нас буде справжній республіканський центр співробітництва із зарубіжними фірмами та установами, який сприятиме утвердженню України на міжнародних економічних ринках.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів Олексій ЄВСІКОВ.

Експрес-новини

Держсекретар США Бейкер приступив до другого раунду переговорів з представниками уряду Ізраїлю щодо планів Сполучених Штатів по проведенню близькосхідної мирної конференції. Учора він зустрівся з прем'єр-міністром Ізраїлю Шаміром, міністром закордонних справ Леві, міністром оборони Аренсом.

* * *

Учора президент США Буш повернувся у Вашингтон після візиту до Стамбула, під час якого він закликав Туреччину та Грецію до врегулювання їх суперечностей щодо Кіпру та підтримав прохання Туреччини про вступ до ЄЕС.

* * *

Прем'єр-міністр Греції Міцотакіс прибув до СРСР з офіційним візитом, під час якого буде підписано договір про дружбу між Радянським Союзом і Грецією та обговорено проект будівництва газопроводу для постачання радянського природного газу до Греції. Цей проект коштуватиме 1,3 мільярда доларів.

* * *

Перший заступник Прем'єр-міністра СРСР Маслюков прибув до Індонезії для проведення переговорів з технічних та торгових питань. Він заявив, що Радянський Союз та Індонезія можуть співробітничати у галузі космічної технології, транспорту, зв'язку, електроніки, авіації.

* * *

Учора в курортному містечку Охріді розпочалася ще одна зустріч представників федеральної Президії Югославії та президентів шести республік для обговорення майбутнього федерації. За словами голови Президії Месіча, можливим є досягнення певного успіху, але зустріч не стане історичним кроком уперед.

* * *

Кабінет міністрів ПАР почав учора обговорення політичної кризи, викликаної викриттям фактів про таємне фінансування урядом суперників Н. Мандели у негритянському русі, зокрема, угруповання ІНКАТА, яке протягом шести років одержало близько 0,5 мільйона доларів.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Перший заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ

Редколегія:

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар — Віталій Суддя.

Черговий редактор — Ігор Грушко.

Автор макета, змінний секретар — Євген Українець.

Випусковий — Леонід Клюско.

Коректори:
Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.

Верстальники:
Алла Будникова, Ольга Яценко, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти:
Наталія Позняк, Віктор Процун, Валентина Чичирко

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 184200

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03151391.

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

Міністерство закордонних справ Японії має намір розширити свою інформаційну діяльність в СРСР. МЗС вважає важливим прийняття радянським урядом рішень з проблем «північних територій» та інших питань, але бере до уваги, що це залежить від тенденцій у громадській думці Радянського Союзу. Враховуючи це, міністерство має намір видати памфлети з викладенням історичних подій, пов'язаних з територіальною проблемою, розповсюдити їх серед населення Радянського Союзу і добиватися поглибленого розуміння ним Японії, а також окремо територіальної проблеми.

«Ніхон кейдзай» (Японія)

Події в Югославії — це перший реальний іспит системи європейської безпеки після завершення «холодної війни». Європа вже не є озброєним табором держав-суперників, що пильно стежать одна за одною і готові моментально відреагувати на найменший замах на свої інтереси або інтереси союзників. Тому одне можна передбачити з упевненістю: югославська криза не стане початком третьої світової війни. Але якщо навіть конфлікт у СФРЮ не вийде за її кордони, то напевно викличе хвилі біженців головним чином у країни Західної Європи.

«Файненшл таймс» (Великобританія).